

Koniec prímeria na Ukrajine môže mať zničujúce následky pre celý kontinent, tvrdí politológ Eduard Chmelár

- CZ24 News | 8. dubna 2021

Eduard Chmelár ve svém komentáři varuje před velmi nebezpečnými následky současné eskalace na východě Ukrajiny.

Extrémne rastúce napätie medzi Spojenými štátmi a Ruskom už dávno prerástlo úroveň bilaterálneho sporu a ohrozuje celý svet. Ak chceme pochopiť to, čo sa deje a o čo sa hrá momentálne na Ukrajine, musíme sa zbaviť okov mediálnej propagandy a pozrieť sa na konflikt z inej perspektívy, akú nám denno-denne servírujú médiá. Treba vychádzať z toho, že spor má dve roviny, ktoré musíme brať do úvahy, ak chceme naozaj porozumieť tomu, čo sa tam deje: geopolitickú a vnútropolitickú. Mnohí nechcú vidieť, že problém Donbasu nie je len otázku „ruskej vojenskej agresie“, že na Ukrajine prebieha v prvom rade občianska vojna, že prevažne ruské obyvateľstvo sa po zlých skúsenostiach s Kyjevom (masové vyvražďovanie v Odese, upieranie jazykových práv atď.) nechce pod nevyspytateľné nacionalistické vedenie Ukrajiny vrátiť. Druhú rovinu sporu predstavujú mocenské zábery USA.

USA sa chcú dostať do Čierneho mora

Už viackrát som v súvislosti so sporom o Krym upozornil, že to, čo Spojené štáty hnevá najviac, je fakt, že Rusi pred siedmymi rokmi prečítali hru Washingtonu – a vzali si tento strategický polostrov pod kontrolu skôr ako by tam pustili Ukrajinci Američanov. „Experti“ sa vtedy smiali (rovnako ako som ich pred desiatimi rokmi varoval pred nebezpečenstvom rozbitia Líbye a obrovskou vlnou utečencov – takže som rád, že sa moje „poplašné správy“ nenaplnili, všade vládne mier a stabilita a oni mali zasa raz pravdu, všakáno), dnes o tom hovoria zainteresované strany úplne otvorene. Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij v uplynulých dňoch v rozhovore s generálnym tajomníkom Severoatlantickej aliancie Jensom Stoltenbergom vyzval štáty NATO, aby posilnili svoju prítomnosť v čiernomorskom regióne. Podobne sa vyjadril aj bývalý veliteľ amerických vojsk v Európe Ben Hodges, ktorý vyhlásil, že USA musia vypracovať stratégiu pre čiernomorský región a dať rázne najavo, že „Čierne more je pre záujmy Spojených štátov životne dôležité“. Lenže Čierne more predovšetkým vždy bolo, je a bude absolútne nenahraditeľným predpokladom bezpečnosti Ruska a v globálnom kontexte aj Európy. Rusi sa nikdy nevzdajú čiernomorskej flotily a kto toto nechápe, je geopolitický analfabet.

Túto fázu krízy nerozpútalo Rusko

Ďalšiu vec, ktorú treba brať do úvahy, je predpoklad, že túto fázu konfliktu s najväčšou pravdepodobnosťou nerozpútala Moskva. Obviniť Rusko, že jeho jednotky sa pohybujú po vlastnom území a nevšímaj si, že už trinásť týždňov sa sústavne presúvajú americké vojská smerom na východ a späť sa nevracajú, je ako zo zlého vtipu. Je mi to ľúto, ale poviem to natvrdo: západné médiá a s nimi celé NATO prevzali v predvečer 80. výročia prepadnutia ZSSR kompletne nacistickú rétoriku. Stačí si otvoriť noviny z jari 1941, akým slovníkom sa zdôvodňovala rastúca agresia hitlerovského Nemecka proti Sovietskemu zväzu. Predstava, že Rusi chcú zaútočiť na Ukrajinu, je falošná stopa. Je to presne naopak. Rusi opäť prečítali hru a na základe informácií vlastných spravodajských služieb začali konať. Moskva určite nechystá vojenskú ofenzívu – túto možnosť vylučujú aj americkí vojenský odborníci – čo však neznamená, že sa na vojnu nepripravuje. Ak minister obrany SR Jaroslav Nad' odmieta, že by Severoatlantická aliancia navyšovala počet vojakov a že by mobilizovala jednotky, tak klame ako vždy. Masívne premiestňovanie armády nevidí len slepý a americké vojská v Európe boli minulý týždeň uvedené do stavu bojovej pohotovosti.

Ukrajina sa chystá na vojnu s Ruskom

K rozuzleniu drámy môže dôjsť už na budúci mesiac. Nemám na mysli medializované špekulácie, že Ukrajina sa v máji alebo júni chystá na bleskovú ofenzívu s cieľom dobyť Donbas. Skôr je zaujímavé, že tento termín korešponduje so začiatkom najmohutnejšieho vojenského cvičenia NATO v dejinách Defender Europe 2021, na ktorom sa má zúčastniť 37 000 vojakov mnohonárodnostných síl Severoatlantickej aliancie. Hoci Ukrajina nie je členom NATO, prizvali aj ju a cvičenia budú prebiehať aj na jej území. Aby toho nebolo málo, tak zástupca Ukrajiny v Trilaterálnej kontaktnej skupine pre Donbas Olexij Arestovič sa „preriekol“, keď povedal, že „vojenský akt na čele s USA sa bude pripravovať na, aby sme to povedali otvorene, ozbrojenú konfrontáciu s Ruskom“. Je naozaj také ťažko pochopiteľné, že toto prečítalo Rusko ako zjavnú provokáciu? Že mu toto ide niekto robiť na hraniciach v predvečer 80. výročia najcitlivejšieho bodu modernej ruskej histórie, začiatku Veľkej vlasteneckej vojny?

Samotná myšlienka, že by sa Kyjev sám rozhodol zaútočiť na Donbas, je na prvý pohľad šialená.

Ukrajina nemá prostriedky na vedenie dlhej vojny. Mohla by zdecimovať miestne obyvateľstvo, no sama by utrpela veľké straty a nemohla by vyhrať. Nemá ani len dosť munície. Navyše by Kyjev prinútil Moskvu podporovať povstalcov ešte intenzívnejšie, čo dnes napriek propagande zjavne nerobí (a je zaujímavé, že Západ preberá vojenskú propagandu predstaviteľov Doneckej ľudovej republiky – že čakajú na posily z Ruska – ako fakt a účelovo s ňou operuje). Medzitým sa však stalo niečo, čo pozíciu ukrajinského prezidenta výrazne posilnilo.

Ukrajina vsádza na USA a zrada EÚ

Na Veľký piatok telefonoval Volodymyr Zelenskij s Joeom Bidenom, ktorý mu prisľúbil všestrannú pomoc. Americký prezident zdôraznil, že Spojené štáty nenechajú Ukrajinu osamotenú zoči-voči ruskej agresii. Kyjev zasa na oplátku umožnil Washingtonu zúčastňovať sa na medzinárodných rokovaníach o Donbase. Americký Senát už teraz rokuje o ďalších 300 miliónoch vojenskej pomoci pre Ukrajinu (od roku 2015 jej už dodali „bezpečnostný tovar“ v hodnote viac ako 2 miliardy dolárov). Zdá sa, že sa z toho Volodymyr Zelenskij zbláznil, lebo okamžite zareagoval tak, že *„členstvo v NATO je pre Ukrajinu jediným spôsobom ukončenia vojny na Donbase“* a bil sa do prs, že Ukrajina je schopná odraziť každý útok. Medzitým šéf zastúpenia NATO na Ukrajine Alexander Vinnikov rokoval so zástupcom vedúceho kancelárie ukrajinského prezidenta o možnosti zabezpečenia vzdušeného priestoru Ukrajiny hliadkami Severoatlantickej aliancie. Zelenskij sa snaží budiť dojem, že má situáciu pod kontrolou, ale je pod obrovským tlakom. Vnútri mu šliape na päty opozícia – najpopulárnejšou stranou na Ukrajine je momentálne proruské zoskupenie Viktora Medvedčuka (proti jej rastu bojuje Zelenskij vskutku despotickým spôsobom, zákazom troch ruských televíznych staníc) a z druhého tábora na prezidenta útočí strana Petra Porošenka, ktorý ho obviňuje z neschopnosti pripraviť armádu, a preto sám (podľa ukrajinskej oligarchickej tradície) začal organizovať zálohy z dobrovoľníkov.

Medzitým začal Zelenskij strácať podporu aj kľúčových európskych spojencov. Nemecko a Francúzsko mu síce ešte oficiálne vyjadrujú podporu, no rokovaním o Donbase vo formáte Merkelová – Macron – Putin mu dali zreteľne najavo, že jeho zbližovanie s USA na vlastnú päsť nie je v záujme Európy. Zelenskij na to zareagoval, že keby to bolo len na ňom, Minské dohody by opustil. A hoci naše médiá obviňujú Rusko z porušovania týchto dohôd, faktom je, že ich dokázateľne porušuje Kyjev. Ukrajinské ozbrojené sily operujú v Donbase tankami, ktoré mali byť ako útočné zbrane podľa Minských dohôd z oblasti odstránené. Krehké prímerie sa už teraz fakticky zrútilo. Ukrajinský parlament ho v utorok fakticky vypovedal a vyhlásil, že je s Ruskom vo vojne. A Rusko dnes v reakcii na vyjadrenia šéfa Bieleho domu veľmi jednoznačne varovalo, že ak Spojené štáty alebo ktorýkoľvek členský štát NATO vyšlú svojich vojakov na pomoc Ukrajine, Moskva je pripravená okamžite zareagovať a prijať „ďalšie opatrenia“.

Nefandite bojujúcim stranám, ale mieru

Situácia je teda naozaj mimoriadne vážna a mali by si to uvedomiť nielen všetci aktéri sporu, ale aj militantní pozorovatelia a médiá, ktoré šíria neraz až šovinistický naratív voči Rusku a hecujú napätie. Ich všetkým žiadam, aby vypustili ventil a objavili v sebe štipku spoločenskej zodpovednosti. Mnoho moderných vojen vzniklo tak, že ich nikto nechcel. Dokonca aj Hitler, ktorého prejavy z tridsiatych rokov sú plné mieru, nepredpokladal, že Londýn a Paríž zareagujú na prepadnutie Poľska vypovedaním vojny a očakával, že spoločne budú vládnuť nad Európou. Je šialené štrngať v tejto chvíli šablíčkami. My máme stále tendenciu pozeráť sa na konflikt ako na futbalový zápas. Držite Západu alebo Východu? Ste proamerickí alebo proruskí? Budte pro-mieroví. Budte za mier. Apelujte na svojich volených zástupcov, aby podnikali kroky, ktoré vedú k uvoľňovaniu, nie

zostrovaníu napätia, ktoré zabezpečia mier, nie vojnu. Apelujte na novinárov a analytikov, aby sa vyhýbali militantnému šovinistickému slovníku. Vyhľadávajúte a vyzdvihujete ľudí, ktorí sa usilujú o porozumenie, riešenia konfliktov a dohodu. Inak sa všetci, vrátane Európy, staneme obeťami agresívnej hegemonistickej politiky Spojených štátov, ktoré sa aj vo svojich najnovších strategických dokumentoch rozhodli, že prinútiť svet, aby ich poslúchal, že budú bojovať proti Rusku a Číne súčasne a stupňovať politiku nepriateľstva a konfrontácie. Ak si Bidenova administratíva myslí, že môže vyhrať na dvoch frontoch, tak je strašne hlúpa, podstatne hlúpejšia ako Trumpova. Len neviem, prečo za toto poznanie musí ľudstvo opäť zaplatiť krvou, prečo nie sme schopní vzoprieť sa tomuto vyhľadávaniu konfrontácie namiesto spolupráce a nepriateľov namiesto partnerov po celom svete...

Zdroj: <http://casopisargument.cz/?p=35251>